

Brüsszel, 2024. június 7.
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

FELJEGYZÉS

Küldi:	Foglalkoztatási Bizottság
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló ajánlás végrehajtása – A Foglalkoztatási Bizottság legfontosabb üzenetei – <i>Jóváhagyás</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációk részére a Foglalkoztatási Bizottságnak a tartósan munkanélküli személyek munkaerő-piaci integrációjáról szóló 2016. február 15-i tanácsi ajánlás (HL C 67., 2016.2.20., 1. o.) végrehajtásával kapcsolatos legfontosabb üzeneteit, amelyet a Tanács (EPSCO) várhatóan a 2024. június 20-i ülésén fog jóváhagyni.

1. melléklet: Az országspecifikus következtetéseket a 10793/24 dokumentum 1. kiegészítése tartalmazza.

2. melléklet: A tartós munkanélküliségről szóló ajánlás nyomon követését célzó adatgyűjtés: a 2023. évi teljes eredmények a 10793/24 dokumentum 2. kiegészítésében találhatók.

3. melléklet: A tagállami adatlapok vezetői összefoglalóját a 10793/24 dokumentum 3. kiegészítése tartalmazza.

A tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló tanácsi ajánlás végrehajtásának a Foglalkoztatási Bizottság általi felülvizsgálata

A Foglalkoztatási Bizottság legfontosabb üzenetei a Tanácsnak

1. BEVEZETÉS

A Foglalkoztatási Bizottság (EMCO) feladata nyomon követni a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló tanácsi ajánlás végrehajtása terén elért eredményeket. A Tanács (EPSCO) 2016 óta minden felülvizsgálatot követően jóváhagyja azokat a legfontosabb üzeneteket, amelyeket az EMCO e *tanácsi ajánlás* nyomon követése alapján megfogalmaz. Az EMCO a 2022 októberében megfogalmazott legfontosabb üzeneteiben a tagállamok általi előrehaladásra összpontosított, emellett foglalkozott a tartósan munkanélküli személyek számára biztosított képzések témájával, három fő szempontot vizsgálva: lefedettség, finanszírozás és irányítás.

A tanácsi ajánlás végrehajtásának ötödik felülvizsgálatát az EMCO szakpolitikai elemző csoportja (EMCO PAG) végezte Brüsszelben, 2024. április 11–12-én. A 2024. évi felülvizsgálat során az EMCO PAG – amellet, hogy megvitatta, hogy a tagállamok milyen mértékben vették figyelembe a tanácsi ajánlásban foglalt iránymutatást – felmérte azt is, hogy milyen előrelépéseket tettek a tagállamok **a munkáltatókkal és más helyi szintű érintett szereplőkkel/érdekelte felekkel olyan partnerségek kialakítása/aktiválása terén**, amelyek célja elősegíteni a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációját.

A felülvizsgálatot megelőzően **a tagállamok önértékelési kérdőívet töltöttek ki, amelynek célja annak felmérése volt, hogy milyen szintet értek el a tanácsi ajánlás végrehajtásában**, a következő négy cselekvési területre összpontosítva: a) a tartósan munkanélküli személyek nyilvántartásba vétele; b) az egyablakos ügyintézési pontokon keresztüli koordináció; c) a megkötött munkaerőpiaci integrációs megállapodások; valamint d) az érdekelt felek bevonása, különös **figyelemmel a partnerségekre.**

A most megfogalmazott legfontosabb üzenetek e felülvizsgálat eredményein alapulnak, és mellékelten tartalmazzák az országspecifikus következtetéseket, az adatgyűjtés eredményeit és a tagállami adatlapok vezetői összefoglalóit. Ehhez a dokumentumhoz mellékeljük továbbá a 2023. évi adatgyűjtés során kapott eredményeket tagállamonkénti bontásban, amelyeket megelőzően az uniós szintre vonatkozó fő eredményeket foglaltuk össze.

2. AZ ELÉRT ELŐREHALADÁS

A 2021. évi növekedést követően az EU-ban tovább csökkent a tartósan munkanélküli személyek száma: 2022-ben kevesebb mint 5 millió tartósan munkanélküli személyt tartottak nyilván, azaz arányuk a legutóbbi 2013-as csúcspont óta több mint felére csökkent (5,3%-ról 2,3%-ra). A tartósan munkanélküliek aránya a teljes munkanélküli népességen belül 43,5%-ra csökkent, ami közel 6 százalékponttal marad el a 2013-as aránytól.

A. NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL

A Covid19-világjárvány óta a tagállamok egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a szolgáltatások digitalizációjára (online nyilvántartásba vétel, online támogatás stb.).

Ugyanakkor a tartósan munkanélküli – és különösen az alacsonyabb szintű IKT-készségekkel rendelkező – személyek előtt továbbra is kihívások állnak az elektronikus szolgáltatásokhoz való hozzáférés tekintetében. Az állami foglalkoztatási szolgálatok (áfsz-ek) ezért továbbra is a személyes kapcsolattartást javasolják, mivel azok hatékonyabbak a tartósan munkanélküli személyek esetében.

Számos tagállam hajtott végre tájékoztatási intézkedéseket annak érdekében, hogy ösztönözze az inaktív felnőttek nyilvántartásba vételét (a legtöbb tagállam a Covid19-világjárvány óta tovább bővítette a több csatornán, például az elektronikus szolgáltatásokon keresztül, személyesen, telefonon vagy a közösségi médián keresztül történő első nyilvántartásba vételt). Mindazonáltal azok a tagállamok, ahol jelentős regionális egyenlőtlenségek állnak fenn, továbbra is kihívásokkal szembesülnek.

A legtöbb tagállam által bevezetett erőteljes ösztönzők ellenére azonban a nyilvántartási adatok megosztása az áfsz-ek munkanélküliekkel foglalkozó szolgálataira és a szociális szolgálatok között továbbra is késlekedik. A nyilvántartási adatok megosztásának hatékony végrehajtása megkönnyítheti a legkritikusabb helyzetek és kezelendő esetek felismerését. Pozitívum ugyanakkor, hogy a tagállamok egyre gyakrabban hajtanak végre olyan rendelkezéseket, amelyek segítségével megelőzhető, hogy a tartósan munkanélküliek a munkanélküli ellátás és a szociális ellátás lejártaát követően töröljék magukat a nyilvántartásból.

B. EGYABLAKOS ÜGYINTÉZÉSI PONT

A tagállamok széles körben alkalmazzák azt a gyakorlatot, hogy egyablakos ügyintézési pontot jelölnek ki a munkaerőpiaci integrációs megállapodások minden egyes kedvezményezettje számára, továbbá hogy minden tartósan munkanélküli személy mellé ügyintézőt rendelnek ki. Számos tagállamban nőtt az egyablakos ügyintézési pontok azon kapacitása, hogy valamennyi álláskereső esetében összegyűjtsék az egyéni értékelést elősegítő egyéni információkat.

Emellett folytatódott a munkanélkülieknek nyújtott szolgáltatások digitalizációja. Az információ- és adatmegosztást azonban olyan hiányzó elemként jelölték meg, amely akadályt jelent a szolgáltatások fejlődése vagy minősége szempontjából. Fokozni kell a központi és helyi áfsz-ek és az önkormányzatok közötti koordináció javítását, és meg kell erősíteni az egyes tartósan munkanélküli személyek számára rendelkezésre álló álláslehetőségekre, képzési lehetőségekre és szolgáltatásokra vonatkozó releváns információk szolgáltatók közötti továbbítására/megosztására szolgáló mechanizmusokat. Számos tagállam számára továbbra is problémát jelent a megfelelő információcsere és -továbbítás kialakítása az általános adatvédelmi rendeletnek (GDPR) való megfelelés biztosítása mellett.

C. MUNKAERŐPIACI INTEGRÁCIÓS MEGÁLLAPODÁSOK

A legtöbb tagállamban 2018 óta alkalmaznak munkaerőpiaci integrációs megállapodásokat vagy azokkal egyenértékű megállapodásokat, de azok még mindig megerősítés alatt állnak.

Javult az egyéni értékelések nyomon követése, köszönhetően az állásajánlatokra és a támogatásra vonatkozó iránymutatásnak és információknak, a munkaerőpiaci integrációs megállapodások rendszeres nyomon követésének és frissítésének, valamint az álláskeresőket által a munkaerőpiacra való visszailleszkedés felé tett lépések rendszeres figyelemmel kísérését lehetővé tevő intézkedéseknek. A tartósan munkanélküli személyekre vonatkozó információk megosztása a munkaerőpiaci integrációs megállapodásokban részt vevő szervezetek között azonban továbbra is viszonylag alacsony, különösen ami a köz- és magánszférabeli partnerek közötti információmegosztást illeti.

D. AZ ÉRDEKELT FELEK BEVONÁSA

Bár a különböző érdekelt felek (pl. az Oktatási Minisztérium, a Munkaügyi Minisztérium és az áfsz-ek, valamint a pszichológusok, a szociális munkások és a mentorok) közötti együttműködés terén előrelépés figyelhető meg, a munkáltatóknak nyújtott szolgáltatások fejlesztése terén előrelépés történt a munkaadók számára nyújtott szolgáltatások kidolgozásával, az összes helyi érdekelt féllel, köztük magukkal a helyi munkáltatókkal, a közigazgatási szervekkel és a civil társadalommal folytatott multidiszciplináris munka továbbra is kihívást jelent, és jelenleg csak néhány tagállamban valósul meg.

Az érdekelt felekkel való hálózatépítés, a partnerségek kialakítása, valamint a munkáltatók, a szociális szolgálatok és a civil társadalmi szervezetek bevonása döntő szerepet játszik a tartósan munkanélküli személyek hatékony munkaerőpiaci visszailleszkedésének biztosításában és a tartós munkanélküliség megelőzésében. Ezekre a partnerségekre mind nemzeti, mind helyi szinten szükség van, bár a különböző érdekelt felek eltérő érdekei miatt gyakran merülnek fel kihívások. Az érdekelt felek bevonása és a helyi szintű partnerségek létrehozása tagállamonként eltérő mértékű.

Ezek a partnerségek döntő szerepet játszanak azon akadályok kezelésében, amelyekkel egyes személyek a tartós munkaerőpiaci integráció elérése során szembesülnek. Több országban szükséges, hogy az áfsz-ek megerősítsék a munkáltatók részvételét e folyamatokban. Számos tagállam elismeri ugyan a hálózatépítés fontosságát, de gyakran nincs meg az állami foglalkoztatási szolgálatok arra irányuló helyi szintű kapacitása, hogy hatékonyan bevonják az összes szükséges érdekelt felet.

E. ADATGYŰJTÉS

A tartósan munkanélküli személyekre vonatkozó legutóbbi adatgyűjtés eredményei azt mutatják, hogy a tanácsi ajánlás végrehajtása terén nagyon csekély előrelépés történt: a tagállamoknak még mindig csak a fele teljesíti az ajánlás első célkitűzését, azaz kínál a legalább 18 hónapja munkanélküliként nyilvántartásba vett tartósan munkanélküli személyek legalább 95%-ának munkaerőpiaci integrációs megállapodásokat vagy azokkal egyenértékű megállapodásokat.

A tartósan munkanélküliekre vonatkozó adatgyűjtésből az is kiderül, hogy a munkaerőpiacra visszatérők aránya két tagállam kivételével mindegyik tagállamban alacsonyabb, mint az előző évben, és ebben az évben csak 14 tagállam tudott adatokat szolgáltatni a munkaerőpiaci integrációs megállapodásokból kilépő tartós munkanélküliek későbbi helyzetéről.

Ezek a nyomonkövetési adatok azonban megerősítik azokat a korábbi bizonyítékokat is, amelyek azt mutatják, hogy a mélyreható értékelést tartalmazó munkaerőpiaci integrációs megállapodásokat kínáló tagállamok csoportja lényegesen jobb eredményeket ért el, mint a szabványos munkaerőpiaci integrációs megállapodásokat nyújtó csoport, és különösen, mint a normál munkaerőpiaci integrációs megállapodásokat kínáló csoport, ami arra utal, hogy az egyéni tanácsadás létfontosságú a tartósan munkanélküli személyek integrációjában szempontjából.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

A tartós munkanélküliség – hiába csökken – egyes tagállamokban továbbra is általános probléma, amely súlyosbítja a készségromlás, a társadalmi kirekesztődés és a szegénység kockázatát. Mivel a tartós munkanélküliség gyakran a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyeket és a munkaerőpiacon alulreprezentált csoportokat érinti, kezelése ahhoz is hozzájárul, hogy az EU-ban küzdeni lehessen az egyenlőtlenségek ellen és meg lehessen erősíteni a társadalmi kohéziót. **Ebben az összefüggésben a tagállamok továbbra is elkötelezettek politikailag a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációjáról szóló ajánlás végrehajtása iránt.** Noha megfigyelhető néhány közös mintát mutató fejlemény, a végrehajtás szintje továbbra is eltérő az egyes tagállamokban, és a tagállamok által végzett önértékelésből az derült ki, hogy az elmúlt években lelassult a tanácsi ajánlás végrehajtása terén elért előrehaladás. A jelenlegi kihívások fényében hangsúlyozni kell annak fontosságát, hogy a tartósan munkanélküli személyek megfelelő készségekkel rendelkezzenek a munkaerőpiacra való belépéshez. Egy általánosabb jellegű preventív megközelítés részeként a korai és időben történő támogatás szintén elengedhetetlen annak elkerüléséhez, hogy valaki tartósan munkanélkülivé váljon. A felülvizsgálat során tett megállapítások továbbra is alátámasztják, hogy az aktív munkaerőpiaci intézkedések fontos szerepet töltenek be a tartósan munkanélküli személyek sikeres munkaerőpiaci visszailleszkedése szempontjából. Figyelembe véve továbbá az összes tagállamban tapasztalható jelenlegi munkaerő- és szakemberhiányt, fontos lehetővé tenni a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyek és az alulreprezentált csoport számára, hogy sikeresen belépjenek a munkaerőpiacra, mégpedig annak biztosítása révén, hogy minőségi foglalkoztatási és képzési lehetőségekben, valamint célzott foglalkoztatási segélyezésben részesülhessenek.

Javítani kell a tartósan munkanélküli személyek munkaerőpiaci integrációja érdekében végrehajtott szakpolitikák monitoring- és értékelési rendszereit. Bár számos aktivizálási program került bevezetésre a tartósan munkanélküli személyek számára, egyes esetekben e programok eredményességének értékelése csak egy későbbi időpontban válik lehetővé.

1. melléklet: Az EMCO PAG 2024. évi országspecifikus következtetései
2. melléklet: A tartósan munkanélküli személyekkel kapcsolatos ajánlás 2023. évi nyomon követéséhez kapcsolódó adatgyűjtés – teljes eredmények
3. melléklet: Az EU tagállamok 2023. évi adatlapjai – vezetői összefoglalók